

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Освіта і наука

Захід 2.7.5.1.19. Проведення ЄФВВ на більшу кількість спеціальностей

Строки заходу	Прогрес заходу	Статус заходу
01.03.2023 - 31.12.2025	97%	В процесі виконання (захід виконується в межах строків виконання)

▪ Успіхи

Захід виконано частково. [Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році](#) (наказ МОН від 15.03.2023 р. № 276) було встановлено, що Єдине фахове вступне випробування (ЄФВВ) мають складати вступники на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальностями галузей знань:

- 05 «Соціальні та поведінкові науки»: 051 «Економіка», 052 «Політологія», 053 «Психологія», 054 «Соціологія»;
- 06 «Журналістика»: 061 «Журналістика»;
- 07 «Управління та адміністрування»: 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво та торгівля»;
- 08 «Право»: 081 «Право»;
- 28 «Публічне управління та адміністрування»: 281 «Публічне управління та адміністрування»;
- 29 «Міжнародні відносини»: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 292 «Міжнародні економічні відносини», 293 «Міжнародне право».

Наказом МОН від 21.04.2023 р. № 463 «Про організацію та проведення у 2023 році вступних випробувань, що проводяться з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення ЗНО для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти» було визначено календарний план організації та проведення ЄФВВ.

В межах основної сесії ЄФВВ було створено умови для проходження 44 589 тестувань для понад 38 тисяч потенційних магістрів, серед яких 6 539 обрали для проходження по два предметних тести. Протягом 23 червня - 21 липня було проведено основну сесію ЄФВВ та ЄВІ в 2023 році, а протягом 3-16 серпня – додаткову сесію. У тестуванні з шести предметів взяли участь 30 469 осіб, з них 615 – за кордоном.

Захід 2.7.5.1.19. виконується відповідно до календарного плану, щодо всіх запланованих спеціальностей, з 29 заходів календарного плану повністю виконано 28, останній захід – підготовка та оприлюднення звіту про проведення ЄФВВ у 2023 році – має бути виконаний УЦОЯО до 22.12.2023 р.

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Освіта і наука

Перелік спеціальностей, з яких проводиться ЄФВВ, у 2023 році було різко збільшено: з 2 до 13. Такий показник у відносних числах є проривним.

Інструмент ЄФВВ достатньо ефективно виконує функцію «відсіювання» від магістратури некомпетентних вступників. Загалом, вступні випробування пройшли без критичних зловживань, проблеми носили технічний характер. Всі випробування в рамках ЄФВВ були проведені з відеофіксацією та прокторингом.

Завдяки системній роботі УЦОЯО, стандартизовані освітні вимірювання у вищій освіті в зоні його компетентності станом на 2023 рік переведено у сучасний комп'ютерний формат.

▪ Перешкоди та ризики

В рамках ЄФВВ мали місце випадки проведення одного фахового випробування на 2-3 не об'єднувані спеціальності:

- 051 «Економіка» та 292 «Міжнародні економічні відносини»;
- 052 «Політологія» та 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»;
- 053 «Психологія» та 054 «Соціологія»;
- 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»;
- 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг» та 076 «Підприємництво та торгівля».

Таким чином, студенти одних спеціальностей мали відповідати на питання з програми інших, не завжди пов'язаних спеціальностей.

Вступники на другому (магістерському) рівні вищої освіти зі спеціальностей 061 «Журналістика» та 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2023 році не отримали власного ЄФВВ та були змушені складати фахове випробування з інших спеціальностей. Такий підхід значною мірою нівелює виконання ключових задач ЄФВВ з перевірки наявності мінімально достатнього рівня компетентностей вступників з даних спеціальностей та недопущення до магістратури не підготовлених студентів.

Хоча цим заходом державою, по суті, було відкрито «шлюз» для проведення ЄФВВ для великої кількості спеціальностей, МОН інституційно не налагоджені належним чином організація та забезпечення організаційно-технологічних процесів ЗНО з широкого (всеохоплюючого) переліку предметів (спеціальностей). Це стимулює недоброчесні ЗВО та факультети далі не покращувати якість освіти та, по суті, масово приймати на магістратуру за гроші «всіх підряд», в тому числі некомпетентних вступників.

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Освіта і наука

▪ Необхідні дії та рекомендації

Підготувати та оприлюднити до 22.12.2023 р. звіт про проведення ЄФВВ у 2023 році. Календар заходів ЄФВВ на 2023 рік ще не виконано повністю, і оприлюднення звіту необхідне для його повного виконання.

МОН щорічно істотно розширювати перелік спеціальностей, за якими проводиться ЄФВВ. Усі здобувачі вищої освіти, звільнені від складання ЄФВВ, для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти мають складати випробування у формі, визначеній закладами вищої освіти, тобто із значно вищими ризиками корупції, необ'єктивного оцінювання та допуску до магістратури некомпетентних вступників. Власне, тому в Україні й було запроваджено стандартизовані зовнішні освітні вимірювання у форматі ЗНО. Для забезпечення більш ефективного стимулювання здобувачів вищої освіти та їх педагогів сумлінно вчитись/вчити, в Україні, врешті, слід поширити ЄФВВ на максимальну кількість спеціальностей. Для виконання даної рекомендації МОН та Мінфіну необхідно забезпечити прийняття КМУ та ВРУ рішень про виділення необхідного фінансування (орієнтовно, кілька сотень тисяч гривень на одну спеціальність).

МОН та УЦОЯО розділити спеціальності, за якими було проведено об'єднане ЄФВВ, на окремі фахові випробування. Примушування студентів одних спеціальностей відповідати на питання з програми інших, не завжди пов'язаних спеціальностей, дискредитує саму ідею ЄФВВ як вступного випробування.

Позбавити вступників зі спеціальностей 061 «Журналістика» та 281 «Публічне управління та адміністрування» необхідності складати фахове випробування з інших спеціальностей. Для вказаних спеціальностей МОН та УЦОЯО необхідно забезпечити окремі, профільні ЄФВВ.

МОН встановити належну постійну інституційну взаємодію з професійним об'єднанням тестологів МГО «Універсальна екзаменаційна мережа» (UEnet) в сфері розробки тестових завдань для ЄФВВ та тестологічного аналітичного забезпечення, або знайти їй ефективну заміну в державному секторі. Кожен рік держава зіштовхується з ризиком зриву ЄФВВ, і виконання даного кроку дозволить забезпечити щорічне та стабільне проведення ЄФВВ.

Використовувати результати ЄДКІ для спеціальностей, в яких він застосовується для випуску з бакалаврату, також і для вступу на магістратуру. Необхідно сумістити ЄДКІ та ЄФВВ на рівні бакалаврату, аби оцінка за результатами іспиту зараховувалась і для видачі дипломів бакалавра, і для вступу до магістратури.